

બરોળ (સ્પ્લીન) શું છે...?

બરોળ આપણા શરીરમાં પેટના ડાબી તરફ ઉપરના ભાગે આવેલું એક અવયવ છે, જેનું મુખ્ય કામ આપણા લોહીને ગાળવાનું અને તેમાંથી રોગના જીવાણુને દૂર કરવાનું હોય છે. બરોળનું અન્ય કામ લોહી માંથી જૂના રક્તકણો, શ્વેતકણો તથા પ્લેટલેટના કણોને નિકાળવાનું પણ હોય છે.

બરોળનું ઓપરેશન કરવાની જરૂર ક્યારે પડી શકે છે?

નીચે જણાવ્યા પ્રમાણેની સ્થિતિમાં બરોળ કાઢવાની જરૂરિયાત પડી શકે છે.

- (૧) પ્લેટલેટની બિમારી
- (૨) રક્તકણોની બિમારી
- (૩) બરોળની ગાંઠ
- (૪) અમુક પ્રકારના લોહીના કેન્સર
- (૫) બરોળ પર ઘા થવાથી ફાટી જાય ત્યારે
- (૬) પોર્ટલ હાયપરટેન્શન

બરોળની તકલીફ કઈ રીતે જાણી શકાય?

બરોળની તકલીફ જાણવા માટે દેખીતી રીતે બરોળ મોટી થાય તો પેટમાં ગાંઠ વધી હોય તેવું જણાય અથવા લોહીના ટેસ્ટ (CBC), બોન મેરો ટેસ્ટ કરવાથી પણ જાણી શકાય છે. સોનોગ્રાફી અને સીટી સ્કેન પદ્ધતિથી પણ બરોળ મોટી થયેલી જાણી શકાય છે.

લેપ્રોસ્કોપી પદ્ધતિથી બરોળનું ઓપરેશન કરવાના ફાયદા:

- ઓપરેશનનો ચીરો નાના હોવાથી બહારથી દેખાતા નથી.
- ઓપરેશન પછી દુઃખાવો ઓછો થાય છે.
- હોસ્પિટલ રોકાણ ઘટે છે.
- ઝડપી રોજબરોજના કામમાં જોડાવાય છે.
- ઓપરેશન પછીના ફાયદાઓ વ્યક્તિના શરીર બંધારણ પર આધાર રાખે છે.

શું હું બરોળનું ઓપરેશન લેપ્રોસ્કોપી પદ્ધતિથી કરાવી શકું?

મોટાભાગના દર્દીઓનું રોગ થયેલું બરોળ લેપ્રોસ્કોપી પદ્ધતિથી કાઢી શકાય છે. પરંતુ ઘણી મોટી બરોળ હોય ત્યારે બરોળ નીકાળવું મુશ્કેલ પડે છે. આવા કેસમાં ઓપરેશન સમયે બરોળની નસ બંધ કરીને બરોળનું કદ ઘટાડી શકાય છે. સર્જનનો લેપ્રોસ્કોપી પદ્ધતિનો અનુભવ આ પ્રકારના ઓપરેશનમાં મોટોભાગ ભજવે છે.

ઓપરેશન પહેલાં શું તૈયારી જોઈએ?

- ઓપરેશનના બે અઠવાડિયા પહેલાં Inj.Pneumovacથી રસીકરણ જરૂરી છે.
- ઓપરેશન પહેલાંની લોહીની તપાસ, છાતીનો એક્સ-રે, કાર્ડિયોગ્રામ અને મેડીકલ ચેક-અપ જરૂરી છે.
- દર્દીની હાલત પ્રમાણે ઓપરેશન દરમિયાન લોહીની અથવા અન્ય પ્રકારના લોહીના કણોની જરૂર પડી શકે.
- ઓપરેશનના છ કલાક પહેલાંથી ભૂખ્યા પણ રહેવું પડે છે.
- ઓપરેશન પહેલાં જો આપ લોહી પતલું કરવાની દવા પર હોય, જેવી કે Aspirin, Disprin, Vit-E તથા સાંધાના દુઃખાવાની દવા, લેતા હોય તો ઓપરેશનના ત્રણ દિવસ પહેલાં બંધ કરવી જરૂરી છે.
- જો આપ ધુમ્રપાન (બીડી/સિગારેટ) પીતાં હોય તો ઓપરેશન પહેલાં છોડી દેવું હિતાવહ છે.

લેપ્રોસ્કોપી પદ્ધતિથી બરોળનું ઓપરેશન કેવી રીતે થાય છે?

લેપ્રોસ્કોપી પદ્ધતિથી બરોળના ઓપરેશનમાં દર્દીને સંપૂર્ણ રીતે બેભાન કરી દેવામાં આવે છે. નાનું છેદ કરીને તેમાં લેપ્રોસ્કોપ ઉતારીને કેમેરા અને ટી.વી.મોનીટર દ્વારા પેટનો અંદરનો ભાગ જોવામાં આવે છે. અન્ય ત્રણથી ચાર નાના છેદ મૂકીને ઓપરેશન

સાધનોની મદદથી બરોળમાં લોહી લઈ જતી અને બહાર લાવતી નસોને બાંધી, બરોળને છૂટી પાડવામાં આવે છે. બરોળને પેટમાંથી બહાર કાઢવા માટે તેને એક નાની ચેલીમાં મૂકી દેવામાં આવે છે અને તેનો નાના છેદ માંથી જ બહાર કાઢી લેવામાં આવે છે.

જો ઓપરેશન લેપ્રોસ્કોપી પદ્ધતિથી પૂર્ણ ન થઈ શકે તો...

અમુક દર્દીઓ કે જેઓને પહેલાં પેટનું ઓપરેશન થયેલું હોય અથવા ઓપરેશનને વિસ્તાર બરાબર ન જોઈ શકાતો હોય તેમાં મોટો ચીરો મૂકીને ઓપરેશન કરવામાં આવે છે.

લેપ્રોસ્કોપી પદ્ધતિમાંથી મોટો ચીરો મૂકીને ઓપરેશન કરવાની પદ્ધતિનો નિર્ણય સર્જન ડોક્ટર પર આધારિત છે. જ્યારે સર્જન ડોક્ટરને જરૂર લાગે ત્યારે લેપ્રોસ્કોપી પદ્ધતિમાંથી ઓપન ઓપરેશન દર્દીના હિત માટે કરવામાં આવે છે.

ઓપરેશન પછીની સ્થિતિ શું હોય શકે?

ઓપરેશન પછી તમારા હાથની નસમાંથી પ્રવાહી બે દિવસ સુધી આપવામાં આવે છે. તમને દુઃખાવો ન થાય તે પ્રકારની દવા અને અન્ય એન્ટીબાયોટીક્સ આપવામાં આવે છે. જેવા તમે ખોરાક લેવાનું ચાલુ કરો, જાતે પેશાબ માટે જઈ શકો અને તમારું રોજીંદુ સામાન્ય કામ કરી શકો ત્યારે તમને હોસ્પિટલમાંથી રજા આપી દેવામાં આવે છે.

હોસ્પિટલથી રજા મળ્યા પછી આપના ઘરે...

- સીડી ચઢી અથવા ઉતરી શકો છો, સ્નાન કરી શકો છો અને જ્યારે વધુ સ્વસ્થ થાઓ ત્યારે રોજીંદુ દરેક કાર્ય કરી શકો છો.
- સામાન્ય રીતે ઓપરેશનના ૧૦ દિવસ પછી તમે વાહન ચલાવી શકો છો પરંતુ આપ તે સમયે દુઃખાવો બંધ થવાની દવા પર ન હોવા જોઈએ.
- દરેક પ્રકારનો ખોરાક કે જે વધુ તીખો અથવા ચરબીવાળો ન હોય તે ઘરે લઈ શકાય છે.

- સામાન્ય રીતે ઓપરેશન પછી કબજીયાત રહેતી હોય છે. જો વધુ લાંબો સમય (૪ થી ૫ દિવસ) કબજીયાત રહે તો આપના ડોક્ટરનો સંપર્ક કરવો જરૂરી છે.

ઓપરેશન પછી શું તકલીફ થઈ શકે..?

લેપ્રોસ્કોપી પદ્ધતિથી બરોળ ઓપરેશન પછી સામાન્ય રીતે કોઈપણ પ્રકારની તકલીફ પડતી નથી. પરંતુ જો આપને નીચે જણાવેલ પરિસ્થિતિમાંથી કોઈપણ તકલીફ થાય તો તાત્કાલીક આપના ડોક્ટરનો સંપર્ક કરવો.

- (૧) વધારે પ્રમાણમાં પેટમાં દુઃખાવો થવો
- (૨) તાવ ૧૦૧ થી વધુ આવવો
- (૩) વધુ પ્રમાણમાં લોહી વહી જવું
- (૪) પેટમાં સોજો આવી જવો
- (૫) ઉલટી અને પેટમાં દુઃખાવાનું ચાલુ જ રહેવું
- (૬) બહુ ઠંડી લાગવી, ખાંસી થવી અને શ્વાસ લેવામાં તકલીફ થવી
- (૭) ઓપરેશનના ચીરામાંથી પડ/પ્રવાહી નીકળવું
- (૮) તમે પ્રવાહી/ખોરાક વધુ પ્રમાણમાં ન લઈ શકો

આ વિષય પર વધુ માહિતી માટે આપના ડોક્ટરનો સંપર્ક સાધવો.

લેપ્રોસ્કોપી પદ્ધતિથી બરોળનું ઓપરેશન

આપના હિત માટે પ્રકાશિત

હરિભક્ત સર્જિકલ હોસ્પિટલ

૫૦૮, સંગીતા કોમ્પ્લેક્સ, ડૉક્ટર હાઉસ સામે, પરીમલ કોર્સીંગ

પાસે, અમદાવાદ- ૬.

ફોન: ૨૬૪૬ ૧૧૮૬, ૨૬૪૬ ૨૨૮૬